

THE 13 IKARIM

יג עקרי אמונה של הרמב"ם

(14) THE EIGHTH IKAR - TORAH MIN HASHAMAYIM - PART 1

סמנר מדרשת רחל וחיה

1.

והיסוד השמיני - הוא תורה מן השמים. והוא, להאמין שכל התורה הזאת המצויה בידינו היום הנה - היא התורה הנתונה למשה, ושהיא כלה מפי הגבורה, רצוני לומר: שהגיעה אליו כלה מאת ה', בהגעה אשר תקרא על דרך ההשאלה 'דבור', ולא ידע איכות זאת ההגעה אלא הוא, עליו השלום, אשר הגיעה אליו. ושהוא במדרגת סופר, שקוראים לו והוא כותב כלה, דברי ימיה⁴⁴ וספיריה ומצוותיה, וכך נקרא⁴⁵: 'מחוקק'. ואין הבדל בין 'ובני חם פוש ומצרים ופוט וכנען'⁴⁶, 'ושם אשתו מה[י]טבאל בת מטרד'⁴⁷, או 'אנכי ה'⁴⁸, ו'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד'⁴⁹, הפל מפי הגבורה, והפל תורת ה' תמימה, טהורה, קדושה, אמת. ולא הנה מנשה אצלם⁵⁰ כופר ומתעתע יותר מכל כופר, אלא מפני מחשבתו כי בתורה לב וקלפה, וכי אלו דברי הימים והספורים אין תועלת בהם, וכי הם מאת משה. והוא ענין 'אין תורה מן השמים', אמרו⁵¹, שהוא המאמין כי כל התורה כלה מפי הגבורה, חוץ מפסוק אחד, שלא אמרו הקב"ה, אלא משה מפי עצמו, וזה הוא: 'דבר ה' בזה'⁵², 'יתעלה ה' ממאמר הכופרים. אלא כל מלה⁵³ ממנה יש בה חכמות ופלאים למי שהבינו⁵⁴ ה', ולא תשג תכלית חכמתה, 'ארבה מארץ מדה ורחבה מני ים'⁵⁵. ואין לאדם אלא להלך בעקבות דוד משיח אלהי יעקב, אשר התפלל⁵⁶: 'גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך'. וכמו כן פרושה המקבל - הוא גם כן מפי הגבורה, וזה אשר נעשה היום מתאר הסכה והלולב והשופר והציצית והתפלים וזולתם - הוא בעינו התאר אשר אמר ה' למשה ואמר לנו, והוא מוסר שליחות, נאמן במסירתו. והמאמר המורה על זה היסוד השמיני, הוא אמרו⁵⁷: 'בזאת תדעון כי ה' שלחני וכו' כי לא מלבי'.

רמב"ם - הקדמה לפ' חלק, משנה סנהדרין

The Eighth Ikar - Torah Min Hashamayim - comprises a number of key points:-

- (i) The entire Torah 'which we have in our hands today' was communicated to Moshe who acted as a 'scribe' faithfully recording that Torah. The precise mode of communication from G-d is beyond our understanding - we call it 'speech' but it was not really.
- (ii) Every verse in the Torah is equal in its Divine origins, whether halachic or narrative in nature. This is opposed to what others (specifically King Menashe) suggested - that there are central and peripheral aspects to the text and that the narrative is less 'authoritative'
- (iii) Someone who says that any part of the Torah is not Divine but rather Moshe added it, is a heretic
- (iv) So too the 'Received Perush' of the Torah is of Divine origin

N.B. It is clear from the Rambam in many other places - see Intro to the Mishna, hilchot Mamrim and other places¹ that it is NOT the case that the ENTIRE Oral Law came from Sinai. The Rambam divides the Oral Law into 5 categories :-

1. Traditions received from Sinai as to the halachic meaning of Torah verses
2. Halachot received from Sinai with no hint in the written Torah - Halacha LeMoshe Misinai
3. Halachot derived by the Rabbis through the Derashot - see later sheet
4. Rabbinic **Gezeirot** - rabbinic laws (often but not always negative in nature) to safeguard the Torah - eg Muktzeh
5. Rabbinic **Takanot** - rabbinic laws (often positive in nature) to introduce necessary societal innovation - eg Ketubah

Categories 1 and 2 above are from Sinai. The others are not.

1. refer also to my series of shiurim on the development of the Oral Law - www.rabbinanning.com/index.php/audio-shiurim/structure-of-halacha/ to download more shiurim and source sheets visit www.rabbinanning.com

2. א"ר יוחנן משום רבי בנאה: תורה - מגילה מגילה ניתנה, שנא: (תהלים מ"ח) **אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בְּמַגֵּלֶת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי (רש"י - כשנאמרה פרשה למשה היה כתובה ולצדק מ' שנה כשנגמרו כל הפרשיות חיברן בגידין ותפרין); ר"ש בן לקיש אומר: תורה - חתומה ניתנה, שנא' (דברים לא"ב) **לָקַחְתָּ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה (רש"י - לא נכתבה עד סוף מ' לאחר שנאמרו כל הפרשיות כולן והנאמרות לו בשנה הראשונה ושניה היו סדורות לו על פה עד שכתבן)****

גיטין ס.

When was the Written Torah actually written? The Gemara gives two opinions - that the Torah was written in instalments and was 'redacted' on G-d's instruction from an oral origin or that the Torah was written at the end of the 40 years and 'created' at G-d's instruction at the end of the 40 years². No opinion holds that Moshe was given a Written Torah at Har Sinai!

3. משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב; יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה אמר מר: יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה. תניא כמאן דאמר: שמונה פסוקים שבתורה יהושע כתבן, דתני: **וימת שם משה עבד יי**. אפשר משה חי וכתב וימת שם משה? אלא עד כאן כתב משה, מכאן ואילך כתב יהושע בן נון, דברי רבי יהודה אמר לו ר"ש: אפשר ס"ת חסר אות אחת? וכתבי: (דברים לא) **לקוח את ספר התורה הזה**. אלא, **עד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע**. כמה שנאמר להלן: (ירמיהו ל"ח) **וַיֹּאמֶר לָהֶם בְּרוּךְ מִפִּי יִקְרָא אֱלֹהֵי אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כָתוּב עַל הַסֵּפֶר בְּדִינִי**

בבא בתרא יד:

Chazal state that Moshe wrote 'his book' including the parsha of Bilaam (even though Moshe was not involved in or aware of it at the time.) There is also a debate as to who wrote the last 8 pesukim of the Torah. R. Yehudah rules that Yehoshua wrote them. R. Shimon rules that they were written by Moshe but in a different way to the rest of the Torah. Normally, G-d would dictate the word, Moshe would repeat it and then write it down. However, Moshe wrote the last 8 pesukim 'in tears'. The mefarshim debate the meaning and implications of this expression.

4. אמר מר זוטרא ואיתימא מר עוקבא: בתחלה ניתנה תורה לישראל בכתב עברי ולשון הקודש, חזרה וניתנה להם בימי עזרא בכתב אשורית ולשון ארמי. ביררו להן לישראל כתב אשורית ולשון הקודש, והניחו להדיטות כתב עברית ולשון ארמי. מאן הדיטות? - אמר רב חסדא: כותאי. תניא, רבי אומר: בתחלה בכתב זה ניתנה תורה לישראל, כיון שחטאו - נהפך להן לרועץ, כיון שחזרו בהן - החזירו להם רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי אלעזר בן פרטא שאמר משום רבי אלעזר המודעי: כתב זה לא נשתנה כל עיקר

סנהדרין כא:

There is a debate in Chazal as to whether the original script of the Torah was the one we use today - Ktav Ashuri - or the Caananite script - Ktav Ivri

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח
ט	י	כ	ל	מ	נ	ס	ע
פ	צ	ק	ר	ש	ת		

2. For a fascinating series of shiurim by Mori VeRebbi R' Meir Triebitz on the origins of the Written Torah based on this gemara in Gittin, see www.hashkafacircle.com/shiurim/category/written-law/ to download more shiurim and source sheets visit www.rabbimanning.com